

Integrace trhu s elektřinou ve střední Evropě

Jaké jsou další kroky?

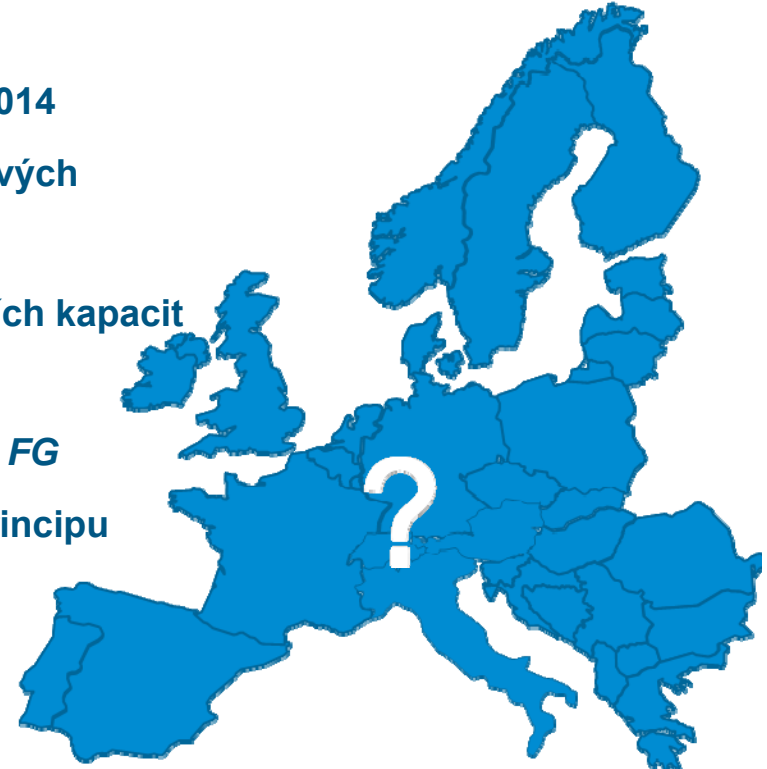
Igor Chemišinec

**TRENDY EVROPSKÉ ENERGETIKY
NÁRODNÍ TECHNICKÉ MUZEUM, PRAHA**

22. 10. 2012

Cílem je vytvoření jednotného evropského trhu

- Dle Evropské Rady (únor 2011) má být dosaženo v roce 2014
- Nařízení 714/2009 ES => Alokace přeshraničních přenosových kapacit nediskriminačním tržním způsobem
- Využití implicitního mechanismu přidělování přeshraničních kapacit skrze organizované platformy organizátorů trhů
- ACER - *Capacity Allocation and Congestion Management FG*
 - Denní trh: implicitní alokace založená na aukční principu
 - Vnitrodenní trh: Kontinuální implicitní párování

Severní a západní Evropa jde příkladem jak nalézt shodu na úrovni vlád, regulátorů, provozovatelů PS a organizátorů tržních míst pro integraci trhů a to na úrovni denního i vnitrodenního obchodování

⇒ Projekty CWE, NWE

⇒ Propojování trhů i v čase blízkém hodině dodávky (VDT): Skandinávie, F-DE, B-NL,

Střední a východní Evropa

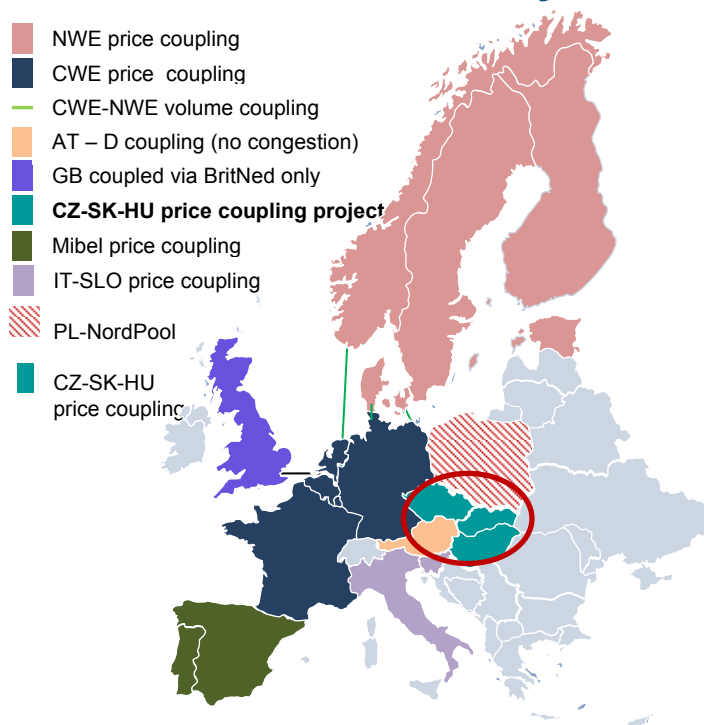
⇒ První vlašťovky příkladu spolupráce ... MC CZ-SK, MC CZ-SK-HU, MC SL-I

⇒ Pokračování i do časového rámce VDT?

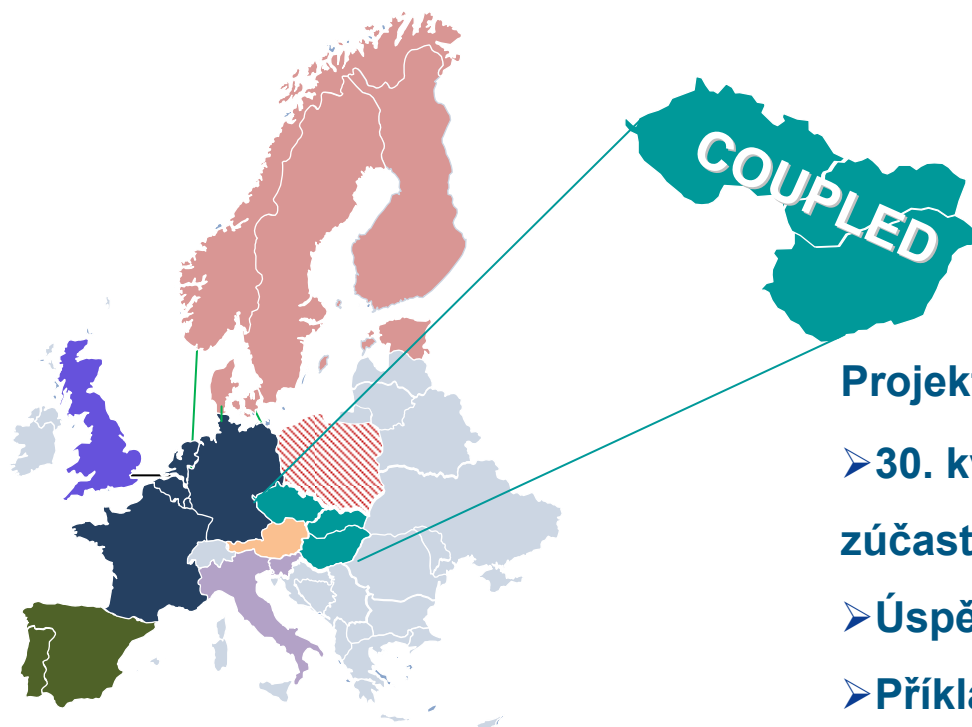
.... nebo-li také „*Market Coupling*“, „*Implicitní aukce*“, „*Implicitní alokace*“

➤ **společné obchodování elektrické energie pro více tržních oblastí najednou bez nutnosti explicitní alokace přeshraniční přenosové kapacity a v tomto případě nahrazuje denní explicitní alokaci přeshraničních kapacit**

➤ **v souladu s cíli vytvoření jednotného evropského trhu s elektřinou**

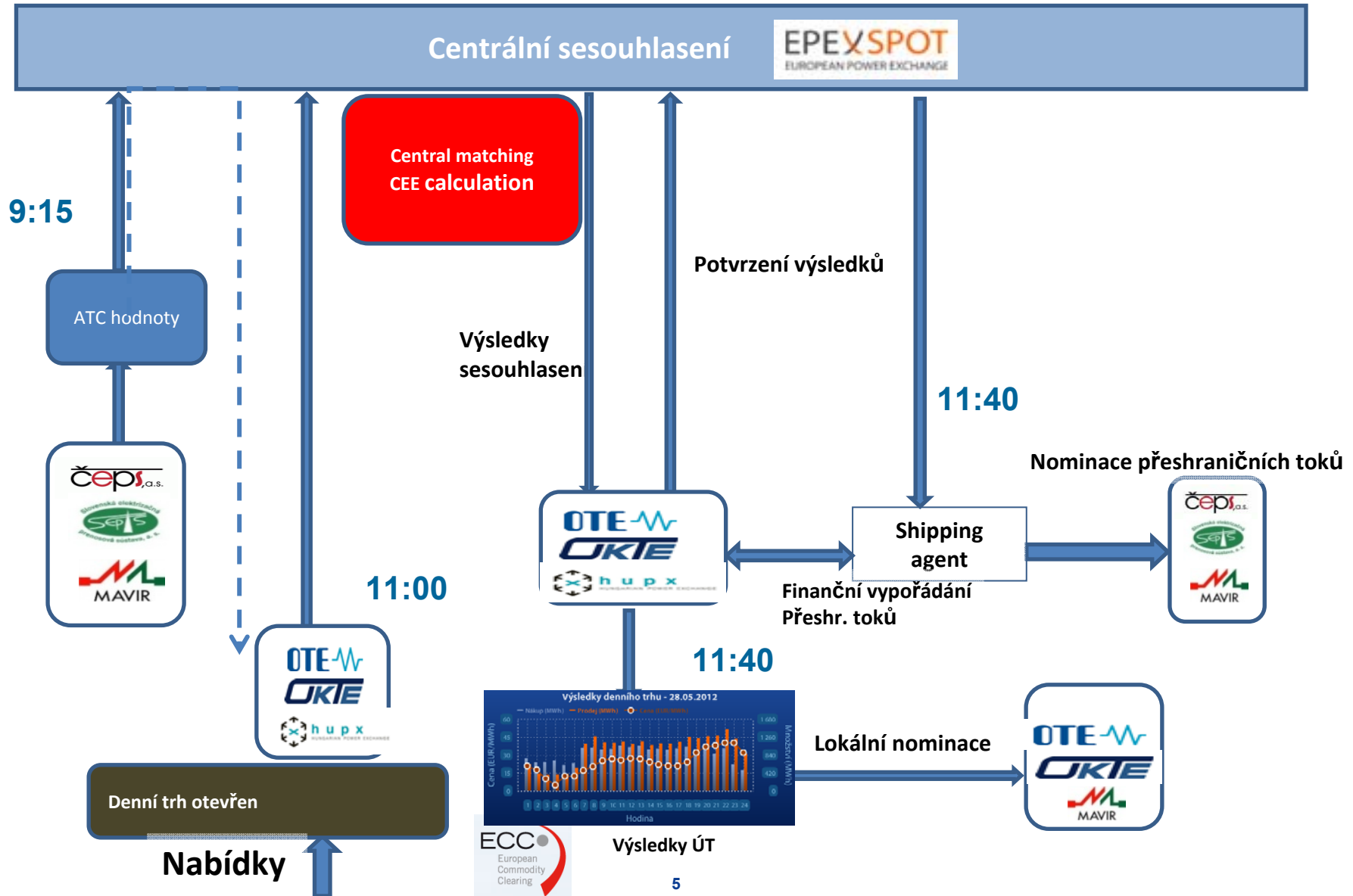
- **Odstranění nejistoty při separátní koupi profilu a koupě/prodeje elektřiny**
- **Nárůst konkurence**
- **Zvětšení trhu => vyšší obchodní příležitosti k uplatnění nabídek a poptávek**
- **Zlepšení možností k vyrovnání své odchylky**
- **Optimální využití přeshraničních kapacit - efektivnější řízení úzkých míst**

Projekt propojení CZ-SK-HU trhu s elektřinou:

- 30. květen 2011 podepsání dohody o spolupráci zúčastněnými stranami
- Úspěšně v provozu od 11.9.2012
- Příklad spolupráce tržních míst, PPS a regulačních autorit
- Krok k jednotnému trhu do roku 2014
- Obchodování kompatibilní s regionem CWE
- Výchozím bodem již propojený trh ČR a SR
- Otevřeno další spolupráci

MC CZ-SK-HU Princip v kostce

1. MC CZ-SK-HU

- Rumunské autority vyjádřily zájem o připojení k iniciativě
- Projekt může být rozšířen o libovolnou sousední zemi

2. MC FBA CEE+NWE

- Dle společné deklarace regulačních autorit propojení trhu regionu CEE s trhem NWE v jednom kroku za podmínek:
 - Flow-based výpočet kapacit pro region CEE-CWE
 - Požadavek regulačních autorit na nasazení do konce roku 2013

⇒ Jedná se o reálný termín?

⇒ Jaká je podpora trhu?

Klíčový milník k vytvoření jednotného trhu v Evropě:

- **Procedury shodné nebo obdobné se současným trhem CZ-SK-HU**
- **Pro sesouhlasení bude využit mechanismus Price Coupling of Regions (PCR)**
- **Výpočet kapacit na bázi FBA – vychází z projektu explicitní FBA v regionu CEE a projektu implicitní FBA v regionu CWE**

Nejbližší plánované kroky:

- **Dokončení MoU včetně roadmapy**
- **Vytvoření high-level designu a vyřešení otevřených otázek:**
 - **Sladění dodatečných požadavků ze strany TSOs na výpočetní algoritmus s možnostmi jejich uplatnění, Shipping**
 - **Stále nejasný vývoj kolem implementace flow-base kalkulace ze strany TSOs je rizikem pro celý projekt (nedohoda ohledně nabídkových zón Německo/Rakousko, kruhové toky) => Riziko zastavení nebo alespoň zpomalení projektu integrace v regionu !**

- **Příklad spolupráce tržních míst v rámci evropské integrace**
- **Shoda na jednotném algoritmu (Euphemia) pro stanovené spotových cen a obchodovaného množství v rámci jednotlivých tržních zón s respektováním dostupné přeshraniční kapacity**
- **Testování technického řešení tržními místy v západní Evropě**

Decentralizovaný přístup:

- **Sdílení všech dat: Možnost verifikace dat všemi tržními místy**
- **Neexistence centrální aukční kanceláře**
- **Stejná práva a povinnosti všech tržních míst**
- **Sjednocení pravidlech spolupráce při rozvoji i denních procedurách**

Vnitrodenní trh a jeho místo v evropském kontextu

OTE intra-day market

- Korekce odchylek ÚT v čase blízkém hodině dodávky
- Nabývá na významu zejména s rostoucím objemem výroby z OZE
- Organizován od roku 2004
- Otevřen D-1 v 15:00,
- Uzávěrka obchodování 60 min. před H.

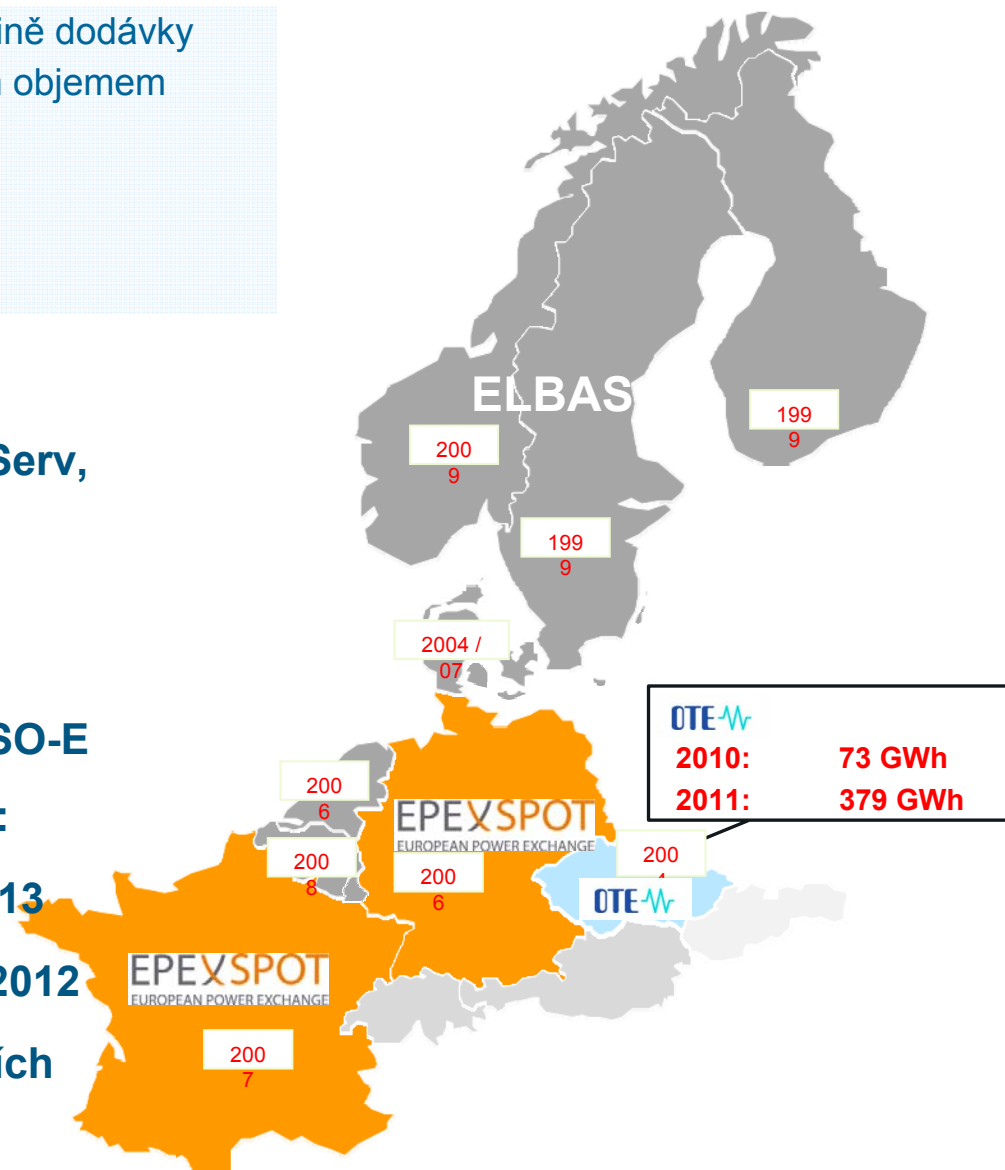
Různé systémy v Evropě (harmonizace!)

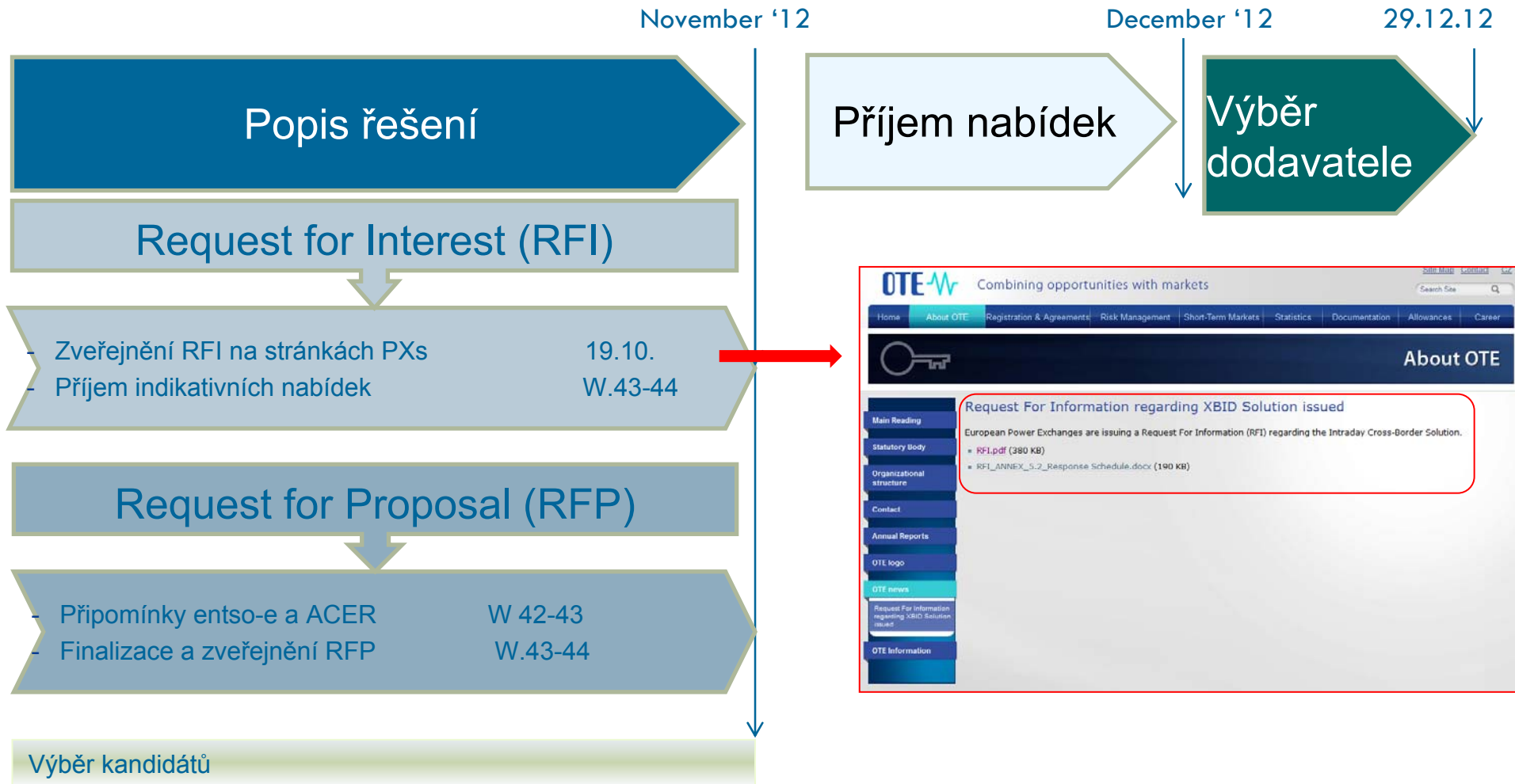
- Kontinuální obchodování (OTE, ComXServ, ELBAS)
- Aukční principy (ES-PT, Italy ...)

Intenzivní jednání mezi EUROPEX, ENTSO-E a ACER ohledně celoevropského řešení:

- Řešení by mělo být dodáno Q1/Q2 2013
- Tendr na dodavatele – říjen/listopad 2012
- Do značné míry závislé na požadavcích TSO a ACER

- OTE plně zapojeno do implementace

Implementace cílového vnitrodenního řešení v regionu CEE vyžaduje vysoké odhodlání a nasazení všech zúčastněných:

- **PX: Vytvoření lokálních vnitrodenních trhů**
 - **TSO: Upravení podmínek alokace vnitrodenní přenosové kapacity – 1 hod + nominace co nejbližší hodině dodávky kompatibilní s cílovým modelem, sladění požadavků mezi TSOs**
 - **NRA: Podpora a vedení ze strany NRAs a ACER**
 - **Společně: Nalézt shodu v rámci implementace celoevropského řešení i pro lokální řešení v rámci regionu CEE**
- ⇒ **OTE připraveno spolupracovat na implementaci lokálního i regionálního řešení jakmile bude evropské IT řešení k dispozici**

Prezentace J. Šťastný - Trendy obchodu s energií v Evropě z pohledu OTE, Martinický palác, 20. 9. 2010

❑ Řešení nových aspektů vyplývajících z podmínek liberalizovaného trhu s elektřinou v Evropě

➤ Přizpůsobení role PPS a zodpovědnosti za spolehlivost dodávek a bezpečnost provozu v dynamických podmínkách liberalizovaného trhu s elektřinou pod vlivem nárůstu provozu OZE, obchodů a přeshraniční spolupráce

➤ Schopnost regulačních zásahů a nástrojů jednotlivých evropských zemí EU k podpoře liberalizace a propojení jednotlivých národních trhů s elektřinou

➤ Pojem „energetická bezpečnost“ jako politikum, přes všechny deklarace o integraci Evropy na prvním místě, je často zaklínadlem pro obranu národních zájmů na úrovni PPS nebo i jednotlivých vlád

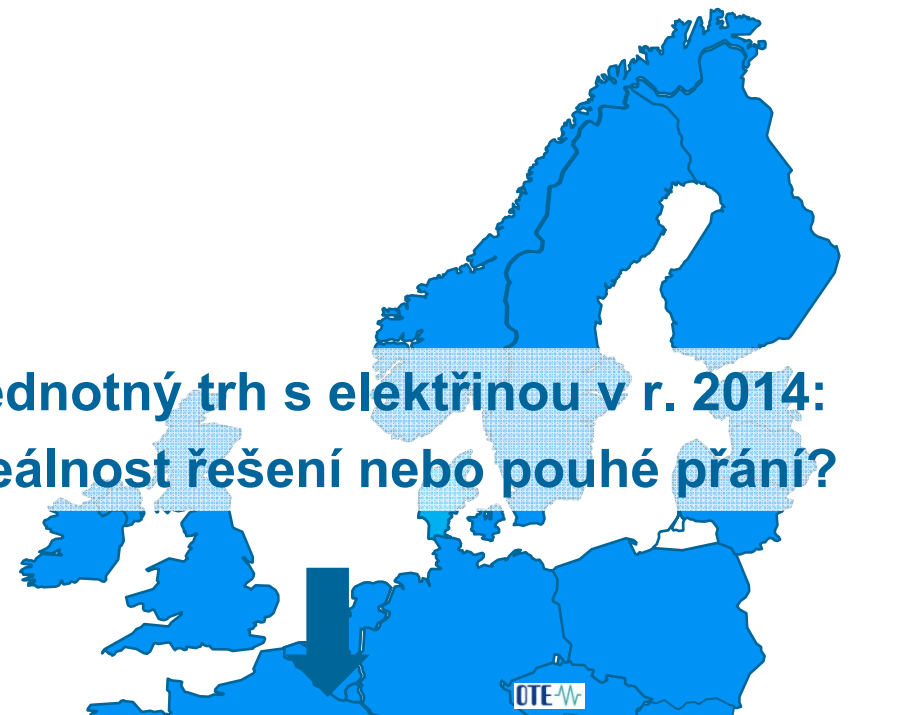
❑ Soutěž a konkurence zdrojem pokroku

❑ Schopnost účastníků trhu vyrovnat své obchodní pozice a snižovat nároky na regulaci nevyrovnaných odchylek v soustavě

⇒ odpovědí je **jednotný trh s elektřinou**

**Jednotný trh s elektřinou v r. 2014:
Reálnost řešení nebo pouhé přání?**

Příklady spolupráce relevantních účastníků trhu a kompetentních řídicích orgánů v západní Evropě a při vytváření MC ČR-SR - HU ukazují, že představa jednotného trhu s elektřinou nemusí být pouhou vizí... !

Děkuji za pozornost

www.ote-cr.cz

ichemisinec@ote-cr.cz

OTE Spojujeme trhy a příležitosti